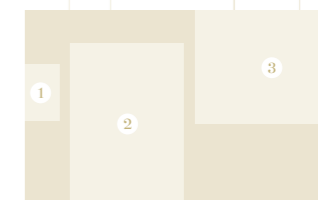

A sziget közepén futó hegyvonulat déli lábánál egy üdezöld rizsföldekkel és hűsvízű hegyi patakokkal ölelt, kedves falu terül el. Ez Ubud: Bali kultúrájának központja. A területet az ezernyolcszázas évek végén a gianyari uralkodótól kapták ajándékba a Szukavati-nemzetség harcos kasztból származó ksatrija nemesei, akik korábbi lakóhelyükről magukkal hozták jó ideje ápolt művészeti hagyományait is.

A ksatrija hűbéreseket hercege, *Csokorda Gede Szukavati* vágya az volt, hogy Ubud legyen Bali művészetének központja, ezért a legnevesebb szobrászokat, festő- és előadóművészeket hívta meg a távoli királyságokból. A falu nem sokára a szigetről összesereglett mesterek alkotótáborává lett, mely néhány évtized múlva új, messzi kontinensekről érkezőkkel gyarapodott. A *Walter Spies* vezette nyugati művészkolónia gyökeres változást vitt az addig csak a klasszikus vajang stílust alkalmazó festészetbe, szobrászatba és a dramatikus játékokba. Így lett a valaha gyógynövényeiről ismert békés falucska messze földön híres művésztelepülés...

- 1 Ubud békéjén, s nyugalmán *Ardzsúna* hatalmas szobra őrökdi a falu keleti végén
- 2 Az Ubud közepén álló *Puri Száren Agung* palota egyik udvarát díszítő szobortrió. A művészetpártoló királyi család pavilonokkal és kertekkel tarkított komplexuma minden részletében a település művészjelleget tükrözi
- 3 A Majomerdő kőöríásai egy liánokkal behálózott, hosszú lépcsősor alján állják el a boszorkánykirálynő, *Rangda* templomának bejáratát

Amikor először tettem le a faluban, eleinte nem tudtam, melyik égtáj felé vegyem az irányt, így meglehetősen messzire kerültem a központtól a szállás keresése közben. Egyszer csak egy patakon átívelő kis hídon találtam magam, mely alatt felhőtlenül nevetgélő asszonyok és fiatal nők fürdöztek anyaszült meztelenül. Bár a vidám csapat tagjai az idegen láttán diszkréten eltakarták a nőiességüket, úgy tűnt, csak én vagyok zavarban. Ubud azonnal a kedvencem lett.

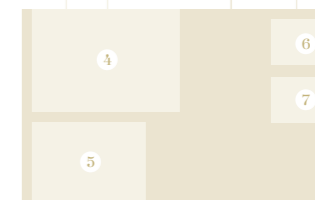
A kis fahíd azóta eltűnt, s egy szélesebb aszfaltcsíknak adta át a helyét, a falu bája azonban mit sem változott. A langyos hajnal még csak a zöldésvásárra igyekvőket találja az utcán, ám amint a hőség feljebb hág, a falu lakói már szorgosan rakosgatják áruikat a standokra, vagy serényen törölgetik boltjuk portékáit, hogy időben elkészüljenek a vevők érkezése előtt. Aztán beindul a nagyüzem. A forgalmas főúton terepjárók és autóbuszok karavánja próbál utat törni magának a motorbiciklik oszlopában, mellettük hónapok óta itt élő japán és európai diákok sietnek táncórájukra, délután pedig a piacot szállja meg a néhány órára érkező turistahad.

A fejlődést Ubud számára is a változás jelenti, ám ezt ma a kultúra mellett a turizmus élteti. A nyolcvanas években jó néhány földműves hagyta ott a rizsföldet, s választotta az idegenforgalmat megélhetése alapjául, ami később a fiatalok számára is jó munkalehetőséget teremtett. A hajdani kis település körül egyre több kézműves műhely és galéria nőtt ki, míg Ubud lassan összeolvadt a többi apró szomszédal.

A központtól kissé távolabb, a majomerdőn túl, napközben is a rizsteraszoktól zöldellő, „régie” Ubudra hasonlít a falu. Bár sokan barangolnak a gazdag képtárakban és múzeumokban is, a gyerekekkel érkezőknek a majmok lakta meseerdő az igazi vonzerő. A sűrűben megbúvó kis erdei templom szomszédságában, egy meredek sziklafal alján kristálytisztá csermely csörgedezik, a templomhoz vezető lépcsősor alsó végét pedig két sárkánykígyó őrzi a démonoktól – ám a makik ellen vajmi kevés védelemmel szolgálnak.

Amíg az egyiküket fényképezem guggolva, egy másik társuk az ölembe veti magát, hogy ott majszolja el féltve őrzött banánehját, miközben a harmadik majom hol a fényképezőgépem tokját, hol meg a cipőm nyelvét rágszálja felváltva. A legmerészebb csapattag attól sem riad vissza, hogy egy meglepett kislány szoknyája alá nézzen. Aztán egy másik főemlős következik. Azután még egy. Már-már előjegyzést kellene felvenni rájuk, ám miután az utolsó majom a szoknyácska zsebeit átkutatva sem talál semmit, odébbállnak.

Sötétedés után a piaccal szemközti *Puri Száren* palota népesül be látogatókkal. Amikor a palota táncszínházának zenészei megszólaltatják a xilofonokat és gongokat, újból béke és nyugalom száll a környékre. Ez már az igazi Bali, ahol az éjszaka csendjét nem verik fel idegen zajok, csupán ősi dallamok csilingelnek a csillagok alatt, miközben az ember egy édes mangó dzsúszt kortyolgat a verandán.

- 2 *Antonio Blanco* gyűjteménye. A művészfalú némely galériája egy nyugati nagyvárosban is megállná a helyét
- 4 *Szaraszvati* temploma, a *Pura Taman Szaraszvati* Ubud központjában. Az első templomudvar nagy részét egy terebélyes, híddal kettéosztott lótuuszmedence foglalja el, melynek belső oldalán *gamelán* zenével kísért táncokat adnak elő esténként
- 6 Az Ubudban alkotó külföldi művészek munkái különböző galériákban, s múzeumokban kaptak helyet. *Roger San Miguel* (1941 - Comarines, Fülöp-szigetek); *Szentivánéji álom* Balin (1996), 171 x 144cm, *Neka Múzeum*
- 7 A *Szukavati* királyi család sarja, *Csokorda Gedé Szukavati* a 18. század végén Ubudban telepedett le, hogy itt építse fel vérvonalaának székhelyét. *Visnu* hátasa, a mitológiai *Garuda* arra az időre emlékeztet, amikor az uralkodók egészen a hindu istenekig vezették vissza családlájkukat

- 8 *Tégallalang* rizsföldjei. Az Ubudtól kissé északra fekvő, a szigetre oly jellemző rizsteraszok egy könnyű kirándulás keretében elérhető a művésztelepülésről
- 9 Ubudban az egyszerű vendégházaktól a luxustudulókig se szeri, se száma a diszkréten megbúvó szállásoknak. A lák között rejtőző *Pertiwi Bungalows* komplexuma a középkategóriás helyek egyike
- 10 Órségben. Mivel az ubudi Majomerdő területén három majom klán osztozik, a helyszűke miatt roppant fontos, hogy mindenki tudja, „meddig mehet el”. Az ügyeletes figyelők ezért mindig éberren vigyáznak a rendre
- 11 *Murni's Warung*. Murni asszonytárs 1977-ben a csampani híd keleti hídfőjénél nyitotta meg kis kiőzdjét (warungját), amely aztán a folyószurdok oldalában kezdett terjeszkedni – lefelé. Ma négy szint várja az éhes és szomjas vendégeket, a kiőzdés hangulat pedig már a múlté

